

MARDİN MİDYAT M TİPİ AÇIK CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARET RAPORU

Rapor No:
2026/14

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 13/4/2026 tarihli ve 2026/336 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	2
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	4
A. Fiziksel Koşullar	4
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	6
C. Beslenme	7
D. Sağlık Hizmetleri	8
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	10
F. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Sportif ve Mesleki Faaliyetler	11
G. Dış Dünya ile İletişim	12
H. İşyurtları ve Çalışma Şartları	13
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	14
A. Değerlendirme	14
B. Tavsiyeler	14
1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler	14
2. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler	15

KISALTMALAR

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi
ARDEF	: Araştırma Değerlendirme Formu
AIÖK/CPT	: Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
BİSİS	: Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi
Km	: kilometre
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
SEGBİS	: Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT)'i imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak TİHEK'in görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM); *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 14'üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca; *“Açık ceza infaz kurumları, hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen kurumlardır.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek TİHEK'in görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetkileri arasındadır.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 6/5/2025 tarihinde Mardin Midyat M Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumuna habersiz bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; Türkiye İnsan

Hakları ve Eşitlik Kurumu Başkan Yardımcısı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ..., ...; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Mardin Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... ve Psikolog ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede ilk olarak TIHEK Heyeti tarafından; UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden ceza infaz kurumu hakkında güncel bilgiler, mevcut durumu, mahpusların¹ sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdareden alınan yerleşim planına ilişkin belge üzerinden, İdarenin dahli olmadan odalar seçilerek burada bulunan mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Ziyaret Heyeti üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TIHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususları aktarılmıştır. İncelemeler sırasında sağlık servisi, psikososyal servis, eğitim ve öğretim servisi, manevi rehberlik servisi, atölyeler, kamera odası, kantin, açık görüş alanları, avukat görüşme alanı, açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiştir. Buradaki incelemelerin ardından ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş olup ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ile Başkanlık Makamının 25/4/2025 tarihli ve 50226 sayılı olurlu istinaden 6/5/2025 tarihinde Mardin Midyat M Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumuna² gerçekleştirilen ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. 13/3/2013 tarihinde faaliyete başlayan Kurum, Mardin ili Midyat ilçesinde yer almakta olup Mardin il merkezine 66 kilometre (km), Midyat ilçe merkezine 6 km mesafede bulunmaktadır. Kuruma yürüme mesafesine yakın bir noktaya kadar toplu taşıma araçları ile ulaşım imkânı bulunmaktadır.

¹ Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumunda özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükmen tutukluları ifade etmektedir.

² Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

10. Kurum, 50.223 metrekare açık alan üzerinde 1.930 metrekare kapalı alanda hizmet vermektedir.

B. Kurum Personeli

11. Kurum, Mardin Midyat M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile aynı idareye bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

12. Kurumda, 53 personel³ görev yapmaktadır. İdare tarafından Kurumda personel eksikliği bulunduğu ifade edilmiş, bu hususta Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden personel talep edildiğine dair yazı örneği Ziyaret Heyeti ile paylaşılmıştır.

13. Personelin ünvan ve sayı dağılımı Tablo-1’de yer almaktadır:

ÜNVAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
İdare Memuru	1
İnfaz ve Koruma Memuru	35
Ambar Memuru	1
Sağlık Memuru	1
Öğretmen	2
Psikolog	2
Sosyal Çalışmacı	1
Diş Hekimi	1
Aşçı	1
Bilgisayar İşletmeni	1
Kaloriferci	1
Şoför	2
Teknisyen	3
TOPLAM	53

Tablo-1: Kurum Personelinin Ünvan ve Sayı Dağılımı

³ Kurumda görevli Kurum Müdürü, Sağlık Memuru, Öğretmen, Psikolog, Sosyal Çalışmacı, Diş Hekimi, Şoför ve Teknisyen aynı zamanda Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda da görev yapmaktadır.

14. İdari bölümünde görev yapan personelin hafta içi mesai saatleri 08.00-17.00'dir. Diğer personel yönünden ise dörtlü vardiya sisteminin uygulandığı, gündüz vardiyasının 08.00-19.00 saatleri arasında, gece vardiyasının ise 19.00-08.00 saatleri arasında olduğu öğrenilmiştir.

15. Kurumda görevli personelin uzaktan eğitim ve eğitim merkezlerinde düzenlenen eğitimlere katılım sağladığı; bir kısım personele yönelik olarak insan hakları, kişiler arası iletişim, işkence ve kötü muamele yasağı eğitimi verildiği, ilerleyen dönemlerde tüm personele yönelik olarak eğitim planlandığı İdare tarafından belirtilmiştir. İncelenen belgelerden bu durum teyit edilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

16. İdare tarafından Kurumun mevcut kapasitesinin 160, arttırılmış kapasitesinin 200 olduğu belirtilmiştir. Ziyaret tarihinde Kurumda 266 mahpus kayıtlı olduğu görülmüştür. Mahpuslardan 33'ünün özel izinde⁴ olduğu öğrenilmiştir.

17. Mahpusların tümü erkek olup yabancı mahpus bulunmamaktadır.

18. Kurumda 1 fiziksel engelli mahpus ile kalp-damar hastalıkları, tansiyon, astım ve şeker gibi kronik rahatsızlığı bulunan 40 mahpus bulunmaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

19. Kurum binası mahpusların barındırıldığı blok ile idari bölümden oluşmaktadır. Mahpusların barındırıldığı blok ise 2 kattan müteşekkil olup üst kat A, alt kat ise B Blok olarak adlandırılmaktadır. Her bir katta mahpusların barındırıldığı 10 oda bulunmak üzere toplam 20 adet oda bulunmaktadır.

20. Mahpusların barındırıldığı odaların ortalama 24 metrekare, geçici odanın ise 38 metrekare büyüklüğe sahip olduğu belirtilmiştir. Odaların içerisinde 4 adet ranza ve dolap bulunduğu, kalabalıklaşma nedeniyle bazı mahpusların yer yatağında yattığı ve kıyafet dolaplarının birden fazla kişi tarafından kullanıldığı görülmüştür.

⁴ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 95'inci maddesine göre: "Açık ceza infaz kurumlarında bulunanlarla kapalı ceza infaz kurumunda olup da açık ceza infaz kurumlarına ayrılmaya hak kazananlara, aileleriyle bağlarını sürdürmelerini veya güçlendirmelerini ve dış dünyaya uyumlarını sağlamak amacıyla kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı ile üç ayda bir, yol hariç yedi güne kadar izin verilebilir. (Ek cümle: 14/4/2020-7242/39 md.) Hastalık veya doğal afet gibi zorunlu hâllerde bu izinler birleştirilerek kullanılabilir"

21. Mahpusların Kuruma kabul edilmesinin ardından yastık, nevresim takımı, yatak ve mevsimine uygun battaniye verildiği İdare tarafından belirtilmiş, bu durum görüşme yapılan mahpuslarca doğrulanmıştır.

22. Mahpusların odalara yerleştirilmelerinin ceza türü, ceza süresi, sosyoekonomik durum, akrabalık durumu, hastalık, yaş gibi hususlar dikkate alınarak yapıldığı ifade edilmiştir.

23. Odaların içinde tuvalet ve banyo bulunmamaktadır. Tuvalet ve banyoların odaların bulunduğu koridorlarda mevcut olduğu görülmüştür. Her bir koridorda biri engelli mahpusların kullanımına sunulan toplam 20 adet tuvalet, 17 adet duş kabini bulunmaktadır. Engelli mahpusların kullanımına sunulan tuvalet ve banyolarda tutunma barı bulunmadığı görülmüştür.

24. Kurum girişinin engelli mahpuslar için uygun olmadığı görülmüş, ziyaret sonrasında paylaşılan bilgi/belgelerden Kurum girişine engelli rampası yaptırıldığı görülmüştür.

25. İdare tarafından Kurumda mahpuslara saat 04.00'te 30 dakika süreyle ayrıca 08.30 ve 17.30'da birer saat olmak üzere günde toplam 3 defa sıcak su verildiği belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından sabah verilen sıcak su saatinin 07.00 olarak değiştirilmesi talebinde bulunulmuş, İdare tarafından sabah sayımlarının belirtilen saatte yapılması nedeniyle sıcak su saatlerinin değiştirilmesinin mümkün olmadığı bildirilmiştir.

26. Odaların doğal ışık aldığı, yapay aydınlatmanın ise floresan tipi lambalar ile sağlandığı görülmüştür. Odaların genel olarak aydınlık olduğu gözlemlenmiştir.

27. Koğuşlarda havalandırmanın sağlanabilmesi için yeterli pencerenin bulunduğu görülmüştür.

28. İdare tarafından odalarda sigara içilmesine yönelik bir kısıtlama getirildiği, mahpusların yalnızca koridor pencerelerinde veya Kurum bahçesinde sigara içebildiği ifade edilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar bu uygulamadan memnun olduklarını dile getirmişlerdir.

29. Koğuşların temizliğinin mahpuslar tarafından yapıldığı, temizlik malzemelerinin kantinden temin edilebildiği, bununla birlikte ihtiyaç durumunda İdare tarafından da temizlik malzemesi verilebildiği öğrenilmiş, görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da bu bilgi doğrulanmıştır. Yapılan incelemede ortak alanlar ile odaların genel olarak temiz olduğu görülmüştür.

30. Kurumun ısıtılması kömür yakıtlı kalorifer tesisatı ile sağlanmaktadır. Mahpuslardan ısınmaya dair bir şikâyet alınmamıştır.

31. Kurumda 1 çamaşırhane bulunmaktadır. Çamaşırhanede 1 adet sanayi tipi çamaşır makinesi ve 1 adet sanayi tipi kurutma makinesi bulunmaktadır. İdare tarafından mahpuslara

ait kıyafetlerin haftada bir defa, nevresim ve battaniyelerin ise taleplerine bağlı olarak istedikleri sıklıkta ücretsiz yıkandığı ifade edilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından bu uygulama doğrulanmıştır.

32. Kurumda yumuşak oda bulunmamaktadır.

33. Kurumda 1 adet geçici oda bulunmaktadır. Kuruma kabul edilen mahpusun vakit kaybetmeksizin odasına yerleştirilmesi nedeniyle bu odanın genellikle sağlık problemleri sebebiyle tek başına kalan mahpuslar için kullanıldığı belirtilmiştir.

34. Kurumda blok girişlerinde bulunan acil durum çağrı butonlarının çalışır vaziyette olduğu görülmüştür.

35. Kurumda 35 adet güvenlik kamerası bulunmaktadır. Ortak kullanım alanları kamera ile izlenmekte olup mahpusların kaldığı odalarda kamera bulunmamaktadır. Gerçekleştirilen incelemede kamera kayıt süresinin geçmişe dönük 31 gün saklandığı görülmüş, ancak kamera sisteminin jeneratöre bağlı bulunmaması nedeniyle yaşanan elektrik kesintisinde geriye dönük kayıtların silindiği ifade edilmiştir. Ziyaret sonrasında paylaşılan bilgi/belgelerden kamera sisteminin jeneratör sistemine bağlandığı anlaşılmıştır.

36. Kurum içerisinde yangın sistemi bulunmadığı, koridorlarda bulunan son kullanma tarihi geçmeyen yangın söndürme tüplerinin sayıca az olduğu görülmüş, ziyaret sonrasında gönderilen bilgi/belgelerden yangın söndürme tüpü sayısının arttırıldığı ve kurulması planlanan yangın sistemi için maliyet hesabının yapılarak ödenek talepli yazının Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne gönderildiği anlaşılmıştır.

37. İdare tarafından ayda bir kez ilaçlama yapıldığı belirtilmiştir. İncelenen belgelerden, Kurumda her ay düzenli şekilde ilaçlama yapıldığı anlaşılmıştır.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

38. İdare tarafından, mahpusların Kuruma kabul sürecinin; kimlik ve mahkûmiyete ilişkin evrakların incelenmesi, mahpusun beraberinde getirdiği eşyaların el dedektörü ile kontrolden geçirilmesi, Kuruma girişi yasaklı olan eşyaların emanete alınması, görevli personel tarafından kaba üst aramasının gerçekleştirilmesi, Ulusal Yargı Ağı Projesi Bilişim Sistemi üzerinden kaydının yapılması ve odaya yerleştirilmesi şeklinde olduğu belirtilmiştir.

39. Kurumda arama odası bulunmamaktadır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslarca Kuruma giriş ve çıkışlarda kaba üst araması yapıldığı ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan kamera incelemesi sırasında kaba üst aramasının Kurum giriş alanında açık havada

gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Ayrıca kabul biriminde detaylı arama yapılması durumunda kullanılmak üzere önlük bulundurulmadığı görülmüştür.

40. İdare, kabul işlemleri sonrasında mahpuslara Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan “Hükümlü ve Tutuklu El Kitabı”nın verildiğini belirtmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da kendilerine kitapçık verildiği ifade edilmiştir.

41. İdare, sayımların sabah, akşam ve gece olmak üzere günde 3 defa hava şartları doğrultusunda Kurum avlusunda veya odalarda gerçekleştirildiğini belirtmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından söz konusu durum teyit edilmiştir.

42. Mahpusların dilekçelerinin sabah sayımı sırasında görevli personel tarafından toplandığı, ayrıca mahpusların dilek ve şikâyetlerini İdareye iletmek amacıyla kat girişinde yer alan dilek ve şikâyet kutusunun da mahpuslar tarafından kullanıldığı ifade edilmiştir. Verilen dilekçelerin konusuna göre tasnif edildiği ve gerekli havale işlemlerinin yapıldığı belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, verdikleri dilekçelerin ilgili makamlara gönderilmesinde genel olarak bir sorun yaşanmadığı, çıkış numarası talep ettiklerinde kendilerine çıkış numarası verildiği belirtilmiştir.

43. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde, Kurum personelinin kendilerine yönelik işkence veya kötü muamele olarak değerlendirilebilecek herhangi bir davranışta bulunmadığı ifade edilmiştir.

C. Beslenme

44. İdare tarafından, yemeklerin haftalık olarak belirlenen yemek listeleri doğrultusunda Kurum mutfağında hazırlandığı belirtilmiştir.

45. Haftalık yemek listesinin idare memuru, infaz ve koruma memuru ile aşçı tarafından düzenlendiği, Kurum Müdürü tarafından kontrol edildiği ancak herhangi bir diyetisyen kontrolünden/onayından geçmediği anlaşılmıştır. İdare tarafından Kurumda görevlendirilmek üzere diyetisyen talebinde bulunulduğuna ilişkin yazı örneği Ziyaret Heyeti ile paylaşılmıştır.

46. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde yemeklerin genel olarak lezzetli ve doyurucu olduğu belirtilmiştir. Ziyaret esnasında Ziyaret Heyeti tarafından öğle yemeği Kurumda yenilmiş ve öğle yemeğinin lezzetinin yerinde ve çeşitlilik açısından yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

47. Ziyaret esnasında görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından diyet yemek verilmediği ifade edilmiştir. Yemek listeleri incelendiğinde, tek bir listenin hazırlandığı

görülmüş, özel beslenme ihtiyacı olan mahpuslar için ayrı bir liste hazırlanmadığı anlaşılmıştır. İdare tarafından, hekim raporlarına dikkat edilerek Kurumda bulunan mahpuslara yağsız ve tuzsuz yemeklerin hazırlanarak verildiği belirtilmiştir.

48. Yapılan incelemede yemek numunelerinin mevzuata⁵ uygun olarak 72 saat süreyle saklandığı görülmüştür.

49. Kurumda 1 kantin bulunmaktadır. Kantinde 469 çeşit ürün bulunduğu öğrenilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede ürün çeşitliliğinin yeterli olduğu görülmüş, son kullanma/tavsiye edilen tüketim tarihi geçmiş ürüne rastlanılmamıştır.

50. Mahpusların içme suyu ihtiyaçlarını şebeke suyu veya kantinde satılan 1,5 litrelik ambalajlı sular ile karşılayabildikleri İdare tarafından ifade edilmiştir. İdare tarafından Kurumda verilen suyun düzenli olarak Mardin İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Laboratuvarı tarafından analiz edildiği belirtilmiş ve Ziyaret Heyeti tarafından su analiz raporları incelenmiştir. Analiz sonuçlarının 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e uygun olduğu görülmüştür.

D. Sağlık Hizmetleri

51. Sağlık servisinde 1 sağlık memuru, 2 infaz ve koruma memuru hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında görev yapmaktadır. 1 aile hekiminin haftada iki gün olacak şekilde görevlendirme ile Kurumda görev yaptığı ifade edilmiştir.

52. Mahpusların dilekçelerine istinaden muayene edildiği, acil durumlarda 112 Acil Çağrı Merkezi aranarak mahpusun ambulansla Kurum personeli nezaretinde en yakın tam teşekküllü hastaneye sevkini sağlandığı ifade edilmiştir.

53. İdare, Hekim tarafından ileri tetkik ve tedavi amacıyla sağlık kurum ve kuruluşlarına sevk edilen mahpusların en kısa sürede sevklerinin gerçekleştirildiğini bildirmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından bu hususta herhangi bir şikâyet dile getirilmemiştir.

54. Mahpusların muayene talepli dilekçeleri doğrultusunda planlama yapılarak muayenelerin gerçekleştirildiği öğrenilmiştir. Kurumda günde ortalama 15 mahpusun muayene edildiği bilgisi paylaşılmıştır.

⁵ 6/9/2008 tarihli ve 27009 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik’in 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendine göre: “Kamu-özel kurum ve kuruluşları ile mahallinde üretilerek toplu tüketime sunan işyerleri ve yemek fabrikaları, ürettiği yemek partisininin her çeşidinden alınan bir örneği 72 saat uygun koşullarda saklamakla yükümlüdür.”

55. Son bir yıl içerisinde gerçekleştirilen sağlık servisi işlemlerine ilişkin sayısal veriler aşağıda yer alan tabloda gösterilmektedir:

GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞLEM	İŞLEM SAYISI
Hekim muayene sayısı	2576
İleri seviye tetkik ve tedavi için hastaneye sevk sayısı	700
TOPLAM	3276

Tablo-2: Son Bir Yıl İçerisinde Gerçekleştirilen Sağlık Servisi İşlemleri

56. Kurumda ilaçların Ceza ve Tevkifevleri İlaç Takip Sistemi üzerinden takip edildiği, mahpuslara reçete edilen ilaçların sağlık personeli tarafından mahpusun sağlık dosyasına taratılarak eklendiği, Kuruma teslim edildiğinde mahpusların kullanmaları gereken ilaçların ve dozlarının personel tarafından hazırlandığı ve mahpuslara teslim edildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından ilaca erişim konusunda bir şikâyet dile getirilmemiştir.

57. Serviste yapılan incelemede psikiyatri ilaçlarının kilitli bir dolapta ayrı şekilde muhafaza edildiği görülmüştür.

58. Sağlık servisinde günlük muayeneler dışında; bulaşıcı hastalık taraması, röntgen taraması, aşı uygulamaları gibi işlemlerin de yapıldığı ifade edilmiştir. İncelenen belgelerden mahpuslara yönelik en son aşı uygulamasının 29/4/2025 tarihinde Midyat İlçe Sağlık Müdürlüğü tarafından gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

59. Kurum sağlık servisinde acil durumlarda kullanıma uygun bir acil durum çantası bulunmadığı görülmüştür. Ziyaret sonrasında paylaşılan bilgi/belge ile acil durum çantası oluşturmak üzere temin yazısı yazıldığı anlaşılmıştır.

60. Kurumda diş ünitesi bulunmamaktadır. Haftanın iki günü görevlendirme ile gelen diş hekimi tarafından mahpusların muayenelerinin yapıldığı, tedaviye ihtiyaç duyduğu tespit edilen mahpusların Midyat M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan diş ünitesine veya Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine sevk edildiği öğrenilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslara bu husus sorulmuş, herhangi bir şikâyet alınmamıştır.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

61. İdare tarafından Mardin Midyat M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan psikososyal servis biriminin aynı zamanda Kurumda bulunan mahpuslara da hizmet verdiği, psikososyal serviste 2 psikolog, 1 sosyal çalışmacı ve 2 infaz ve koruma memuru 08.00-17.00 saatleri arasında görev yaptığı bildirilmiştir.

62. Psikososyal servis tarafından, Kuruma kabulü gerçekleştirilen mahpuslar ile en geç 3 gün içerisinde görüşme yapıldığı “Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS)”⁶ kapsamında; “İlk Görüşme Formu” ve “Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF)” doldurulduğu ifade edilmiştir.

63. İdare tarafından, psikososyal serviste ilk görüşme, bireysel görüşme, grup çalışmaları, aileye yönelik çalışmalar, personele yönelik çalışmalar, sosyal-kültürel faaliyetler, idari görevler ile kriz durumlarına müdahale işlemlerinin yürütüldüğü bilgisi alınmıştır. Psikososyal servis tarafından vaka toplantısı ve risk değerlendirme raporu, gözlem değerlendirme raporu ile sosyal ve mali durum araştırma formu düzenlenmekte olduğu belirtilmiş olup örnek formlar Ziyaret Heyeti ile paylaşılmıştır.

64. Kurumda günlük ortalama 5 mahpus ile görüşme gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından dilekçe ile talepte bulunmaları halinde Kurum psikoloğu ile görüşebildikleri belirtilmiştir.

65. Psikososyal servis tarafından son 1 yıl içerisinde toplam 270 bireysel görüşme gerçekleştirildiği, 1 vaka toplantısı ve bağımlılıkla mücadele kapsamında 7 konferans düzenlendiği ifade edilmiştir.

66. Kurum manevi rehberlik biriminde, 1 infaz ve koruma memuru ve 1 vaizin görev yaptığı belirtilmiştir.

67. Manevi rehberlik birimi tarafından koğuş ziyaretleri ve bireysel görüşmelerin yapıldığı, hafızlık eğitimi ve Kur-an’ı Kerim dersleri verildiği ifade edilmiştir. Mahpuslar, talep etmeleri halinde manevi rehberlik birimi görevlileriyle görüşebildiklerini ve bu konuda

⁶ “Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi 3 aşamadan oluşmakta, öncelikle Kurum Kabul biriminde görevli eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- Kurum Kabul Formu" doldurulmakta, sonra PsikoSosyal Yardım Servisinde görevli ve eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF-PsikoSosyal Memur" formu doldurulmakta, son olarak da Psiko-Sosyal Yardım Servisinde görevli Psikolog ve/veya Sosyal Çalışmacı tarafından "Psiko-Sosyal Uzman Formu" doldurularak hükümlünün risk ve ihtiyaçları belirlenmekte ve sonucunda her hükümlü tutuklu için bireyselleştirilmiş psiko-sosyal destek ve müdahale programı hazırlanmaktadır. ARDEF'ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir.”
<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yardm-programi>

herhangi bir problem yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Ziyaret tarihinde Kur'an Okuma ve Meal Kursunun açılmasının ve 12 mahpusun katılım sağlamasının planlandığı belirtilmiştir.

F. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Sportif ve Mesleki Faaliyetler

68. Kurum eğitim ve öğretim servisinde 2 öğretmen ile 2 infaz ve koruma memurunun 08.00-17.00 saatleri arasında görev yaptığı öğrenilmiştir.

69. Kurumda 3 mahpusun açıköğretim ortaokuluna, 36 mahpusun açık öğretim lisesine, 5 mahpusun açıköğretim fakültesine, 18 mahpusun örgün yükseköğrenime kayıtlı olduğu, toplam 62 mahpusun aktif öğrenimine devam ettiği ifade edilmiştir.

70. Kurumda açık öğretim ortaokul ve lise kitaplarının Midyat Halk Eğitim Merkezinden temin edilerek mahpuslara ücretsiz şekilde teslim edildiği; açıköğretim fakülteleri ders kitaplarının ise ücreti karşılığında Kurum dışından temin edildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslarca da bu durum doğrulanmıştır.

71. Kurum kütüphanesinin geçtiğimiz yıllarda çıkan yangın nedeniyle kullanılamaz hale geldiği, fiziki yetersizlikler nedeniyle bir kütüphanenin oluşturulamadığı, bu nedenle Kurum içerisinde kitaplık oluşturulduğu bilgisi alınmıştır. Kitaplıkta dini kitaplar dâhil olmak üzere farklı türlerde yaklaşık 500 kitap bulunmaktadır. Mahpusların talep etmesi halinde Mardin Midyat M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu kütüphanesinde bulunan 5200 kitaptan faydalandırıldığı belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından kitaplık incelenmiş, kitap sayısı ve çeşitliliğinin yeterli olduğu ancak mahpusların kullanımına sunulmak üzere bir kütüphane oluşturulmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

72. Adalet Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında 24/10/2019 tarihinde imzalanan iş birliği protokolü kapsamında, mahpusların Midyat İlçe Halk Kütüphanesinden faydalandırılması amacıyla kitap listelerinin Kurum genelinde görünür alanlara asıldığı görülmüştür.

73. Mahpusların koğuştaki bulundurabileceği kitap sayısının 11 adet ile sınırlı olduğu, bir kitaptan 15 gün süreyle faydalanabildikleri, bu süreyi 15 gün uzatma haklarının bulunduğu bilgisi alınmıştır. Son 1 yıl içerisinde 294 mahpusun kitaplıktan yararlandığı İdare tarafından belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslardan kitaplık alanına erişim ve kitap çeşitliliği ve sayısı ile ilgili herhangi bir şikâyet alınmamıştır.

74. Ziyaret tarihinden geriye dönük olmak üzere son 1 yıl içerisinde Kurumda aşçı çırağı, okur yazarlık ve aşçı yardımcılığı olmak üzere toplam 3 kurs düzenlendiği belirtilmiştir. İdare tarafından paylaşılan bilgi ve belgelerden söz konusu kurslara toplam 30 mahpusun

katıldığı bilgisi edinilmiştir. Ziyaret tarihinde devam eden herhangi bir kurs bulunmadığı belirtilmiş, görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da kurs sayısının yeterli olmadığı ifade edilmiştir.

75. Kurumda kapalı ve açık spor salonu bulunmamaktadır. Mahpusların Kurumun bitişiğinde yer alan Midyat Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğüne ait futbol sahasından haftada ortalama 1 saat süreyle faydalanabildikleri öğrenilmiştir.

76. Kurumda konferans salonu bulunmaması nedeniyle Kurum yemekhanesinin toplu etkinlikler için kullanıldığı belirtilmiştir. Her ay düzenli olarak Denetimli Serbestlik Hizmetleri Konferansı ile Mesleki Eğitim Merkezi Kalfalık sınavlarının gerçekleştirildiği, ayrıca belirli gün ve haftalarda sosyal-kültürel etkinlikler düzenlendiği öğrenilmiştir.

77. Kurumda 1 adet berberhane mevcuttur. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından berberhane kullanımı ile ilgili herhangi bir şikâyet alınmamış olup yapılan incelemede berberhanede sterilizasyon cihazı bulunmadığı görülmüştür.

G. Dış Dünya ile İletişim

78. Kurumda 90 kişi kapasiteli 1 adet açık görüş salonu bulunmaktadır. Mahpusların haftada bir defa açık görüş⁷ yapabildiği ve açık görüş süresinin 1 saat olduğu öğrenilmiş, mahpuslar tarafından da bu durum doğrulanmıştır.

79. Kurumda 32 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. Mahpusların saat 23.00'e kadar herhangi bir sınırlama olmaksızın serbestçe⁸ telefon görüşmesi yapabildikleri öğrenilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, telefon görüşmesi konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını belirtmiştir.

80. Kurumda "Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi" (ACEP) kapsamında görüntülü görüşme sistemi bulunmamaktadır.

81. Kurumda müstakil bir avukat görüşme odası bulunmamaktadır. Açık görüş salonu olarak kullanılan alanın avukat görüşme alanı olarak da kullanıldığı görülmüştür.

⁷ 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in "Açık görüşe ilişkin diğer konular" başlıklı 18'inci maddenin beşinci fıkrasına göre: "Çocuk kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar ile açık ceza infaz kurumları ve çocuk eğitimevlerinde kalan hükümlüler görüşlerini her zaman açık görüş şeklinde yapar."

⁸ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "Telefonla görüşme hakkı" başlıklı 74'üncü maddesinin dördüncü fıkrasına göre: "Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlüler, ücretli telefonlarla sesli veya görüntülü olarak serbestçe görüşme yapabilirler."

82. Kurumda ortak kullanım alanı olarak da kullanılan yemekhane bölümünde 2 adet televizyon bulunmakta, mahpusların kaldığı odalarda ise televizyon bulunmamaktadır. Televizyon alanlarının, mahpuslar tarafından aktif olarak kullanıldığı, kapasiteyi karşılayabilecek şekilde tasarlandığı ve televizyon kanallarının yeterli sayıda ve çeşitlilikte olduğu görülmüştür. Yapılan görüşmelerde mahpuslar, televizyon kanallarının yeterli olduğunu belirtmiştir.

83. Kurumda, 1 adet Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası ve cihazı bulunmaktadır. SEGBİS odası içerisinde çeşitli eşyaların depolandığı görülmüş, ziyaret sonrasında gönderilen bilgi/belge ile odanın amacına uygun kullanılmak üzere yeniden düzenlendiği ifade edilmiştir.

H. İşyurtları ve Çalışma Şartları

84. Kurumda işyurtları ve atölyelerde görevli personel ile çalışan mahpus sayısına ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Atölye/İşyurdu	Görevli Personel Sayısı	Çalışan Mahpus Sayısı
Demir Atölyesi	1	8
Sera İşkolu	1	2
Terzi Atölyesi	1	2
Kantin	1	2
Çay Ocağı	1	6
Adliye Sarayı Çay Ocağı ve Kantin	2	8
TOPLAM	7	28

Tablo-3: İşyurtları ve Atölyelerde Görevli Personel ile Çalışan Mahpus Sayısı

85. Mahpusların çalışma ücretlerini mevzuata uygun olarak puantaj usulüne göre aldıkları, puantaj cetveli ve Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarının tutulduğu görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından bu hususta Ziyaret Heyetine iletilen bir şikâyet olmamıştır.

86. İşyurtlarına bağlı atölyelerde çalışan mahpuslara sözlü ve yazılı bilgilendirme yapıldığı ve gerekli eğitimlerin verildiği öğrenilmiştir. Atölyeler içerisinde duvarlarda iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin uyarı levhalarının bulunduğu görülmüştür.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

87. TIHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum Müdürünün ve Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler

88. Personelin tamamına yönelik olarak hizmet içi eğitim müfredatına işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimler ile hassas gruplarla iletişim gibi özel eğitimlerin dahil edilmesi,

89. Mahpusların ranza ve giysi dolabı eksikliğini giderilmesine yönelik gerekli çalışmaların yapılması,

90. Engelli mahpusların kullanımına sunulan tuvalet ve banyolara tutunma barı takılması,

91. Yangın sistemi kurulması için başlatılan çalışmaların tamamlanması,

92. Üst araması için uygun bir arama odasının oluşturulması,

93. Detaylı arama yapılması halinde kullanılmak üzere tek kullanımlık önlüklerin hazır bulundurulması⁹,

⁹ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" başlıklı 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre: "Hükümlünün üzerinde, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve bunun başka suretle tespitinin olanaksız olması durumunda, kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde, detaylı olarak veya beden çukurlarında aşağıda belirtilen usullere göre arama yapılabilir: a) Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir. (...)"

94. Diyet yemeği yemesi gereken mahpuslara, taleplerine yönelik bilgilendirme yapılması ve bu doğrultuda ilgili mahpuslara uygun diyet yemeklerin hazırlanması,

95. Sağlık servisinde acil durum çantası oluşturulmasına yönelik işlemlerin tamamlanması,

96. Kurumda mahpusların kullanımına sunulmak üzere kütüphane oluşturulması,

97. Kurumda düzenlenen kurs sayısının artırılması,

98. Kurumda açık ve kapalı spor salonları oluşturulmasına yönelik girişimlerde bulunulması,

99. Berberhanede kullanılmak üzere strelizasyon cihazı temin edilmesi,

100. Kurum binasında avukat görüşmelerin gerçekleştirilebilmesi için standartlara¹⁰ uygun şekilde avukat görüşme odası oluşturulması,

101. İşyurdu kapsamında faaliyet gösteren atölye sayısının artırılması, hususları tavsiye edilmektedir.

2. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

102. Kurumdaki personel ihtiyacının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması,

103. Kurumda kapasite üzerinde mahpus barındırılması sebebiyle yaşanan kalabalıklaşma¹¹ sorununun çözülmesine yönelik çalışmalar yapılması,

104. Kurumda ACEP kapsamında görüntülü görüşme sisteminin kurulmasının sağlanması,

105. SEGBİS odasının amacına uygun olacak şekilde kullanılmasına özen gösterilmesi,

hususları tavsiye edilmektedir.

¹⁰ Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi, AİÖK Standartları, CPT/Inf (2002) 15, para.41: "...Avukata erişim hakkı, avukatla özel konuşma hakkını da içermelidir." Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in 20'nci maddesi: "Hükümlü ile avukatı, meslek kimliğinin ibrazı üzerine, tatil günleri dışında ve çalışma saatleri içinde, bu iş için ayrılan görüşme yerlerinde, konuşulanların duyulamayacağı, ancak; güvenlik nedeniyle görülebileceği bir biçimde, açık görüş usulüne uygun olarak görüştürülür."

¹¹ CPT, 2'nci Genel Rapor, Inf (92)3, para. 46: "Aşırı kalabalık, CPT'nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisdeki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir."; para.50: "CPT, bir kurumda aşırı kalabalık, zayıf bir faaliyet programı ve yetersiz tuvalet/yıkama imkânını bir arada gördüğünde özellikle endişelenmektedir. Bu tür şartların bir araya gelmesi mahkûmlara çok zarar verebilir."